

TUINKABOUTER MAGAZINE

Juli-Augustus 2013

Beste medekabouters,

De rust is weergekeerd, soort van. De meeste zaailingen zijn uitgeplant en vervangers van de kiemlingen die het niet gehaald hebben, zijn nogmaals gezaaid. Die slakken ook!

Je kunt nog steeds zaaien, voor een late bloei in de nazomer van eenjarigen. Ook vaste planten en tweejarigen kunnen nog altijd. Wil je nog zaden bestellen? Hier vind je de [webwinkel](#).

Deze zomer staat Tuinkabouters Magazine in het teken van gezond, lekker en mooi in en uit eigen tuin. In deze uitgave staat schoonheid centraal, dus kun je (naast een voorproefje van wat er binnenkort zoal in de winkel gaat landen) lezen over mozaïek in de tuin, een top-10 van mooiste bloemen en leukste dieren, de symboliek van onkruiden, make-up uit eigen tuin, eetbare schoonheid, leuke zusjes, liefdeskruiden en bijzondere portretten van mieren.

Veel leesplezier!

Tuinkabouters

In de zadenwinkel: Wordt verwacht.....

De eerste zaden zijn geogst en van vrienden in binnen- en buitenland heb ik nog veel zaden mogen ontvangen. Voor alle klimaten, van groenten, fruit, kruiden, eenjarigen en vaste planten. Er zit vast iets van je gading bij! Deze prachtige soorten komen er binnenkort beschikbaar, en in de herfst komen er nog veel meer:

Alborema japonica

Aconitum vulpina

Agastache mexicana

Agastache nepetoides

Agastache rugosus

Almosa versicoloris

Amaranthus dubius - Harsen

Anemone alatum

Antiochia verticillata

Apocynum androsaemum

Argemone mexicana

Argemone mexicana

Artemisia princeps

Asarina trepadora

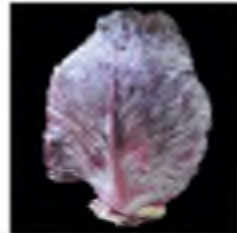
Aucuba japonica variegata

Beuhnia galpinii

Beuhnia purpurea alba

Bressica mammoth red rock

Bryonia venucosa

Calliandra americana

Camissonia cheiranthifolia

Campanula medium

Capsicum annuum mexican arbol

Castilleja purpurea

Centroemia virginiana rosea

Chionanthus virginicus

Chlorophytum amaniense

Citrus lanatus mix

Citrus lanatus sugar baby

Collomia biflora

Copernicia alba

Cosmos bipinnatus tholens pracht

Crataegus monogyna

Cucumis sativus lemon cuke

Cucumis sativus panisick pickling

Daucus carota atomic red

Daucus carota danvers halflong

Daucus carota de nantes

Dicranostigma franchetianum

diospyros scabrida

Foeniculum vulgare bronze

Fragaria vesca mignonette

Guaiacum sanctum

Helianthus annuus teddybear

Hibiscus syriacus alba

Hibiscus tiliaceus

Hunnemannia fumarifolia

Illicium verum

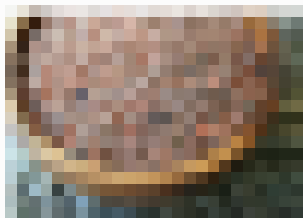
Hibiscus syriacus alba

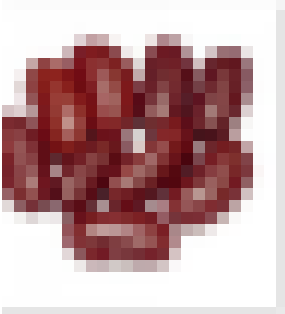
Hibiscus tiliaceus

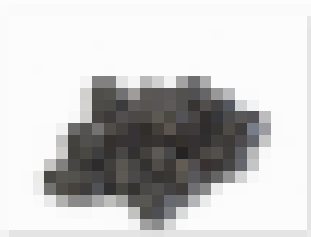
Illicium verum

Illicium verum

diospyros scabrida

Illicium verum

Illicium verum

diospyros scabrida

Beta vulgaris golden

Brassica oleracea botrytis purple of sicily

CISTUS florentinus

Cosmos sulphureus bright lights

Cryptostegia grandiflora

cucurbita pepo early golden summer

cucurbita pepo Jumbo Pink Banana

Fragaria vesca alibaba

Geleopsis speciosa

Hebe salicifolia

Heimia salicifolia

Helleborus orientalis

Lawsonia inermis

Lilium orientale stargazer

Linaria reticulata

Lindheimera tesana

Lycopersicon lycopersicum kumato

Mentha longifolia

Molucella laevis

Myrtis communis

Nasturtium officinale

Oenothera hookeri

Onosma tauricum

Omitogalum longibracteatum

Parkinsonia microphylla

Passiflora trifasciata

Penstemon digitalis

Petasites hybridus

Physalis pruinosa

Physocarpus opulifolius

Ranunculus cortusifolius

raphanus sativus white hailstone

roystonea regia

Rudbeckia hirta cherry brandy

Salvia columberiae

Sambucus racemosa callicarpa

Saxifraga limegreen

Scabiosa stellata drumstick

Scaevola taccada

Sedum maximum

Sinningia speciosa

Smilacina racemosa

Thymus serpyllum

Vaccinium myrtillus

Verbena stricta

Thematuin: de mozaiektuin

Een mozaïek is een figuur van kleine, ingelegde stukjes glas, steen e.d. Het is een oeroude manier van versieren van alledaagse objecten die in populariteit maar niet lijkt in te boeten. Omdat het formaat van een mozaïek kan variëren tussen dat van een postzegel en tot een tweepersoonsbed, kun je in iedere tuin wel een dergelijk kunstwerk kwijt. Maar je kunt ook helemaal los op muren, meubilair, stoeptegels, tuinpaden..... En het is helemaal niet moeilijk om te doen. Hieronder worden verschillende technieken beschreven, met voorbeelden.

Geschiedenis

Mozaiëk wordt sinds bijna 5000 jaar gebruikt, het begon in de Grieks-Romeinse Oudheid (tussen 3500 en 3000 jaar voor onze jaartelling) in het Middellandse-Zeegebied. De talrijke overblijfselen in Italië, de talrijke gebedsplaatsen en paleizen in Europa en Noord-Afrika zijn het bewijs hiervan. Zowel op vloeren of muren, in geometrische motieven of heilige voorstellingen, maar ook voorstellingen van het dagelijks leven ...

Het maken van mozaïek doorkruist de geschiedenis, van de Middeleeuwen en de Renaissance tot op heden. Men treft het over de hele wereld aan en zelfs hedendaagse architecten en kunstenaars gebruiken deze technieken en zullen dat ook in de toekomst doen. Van de meest bekende plaatsen, noemen we het Park Güell van Antoni Gaudi in Barcelona in Spanje (mozaïeken van keramiek).

Om meer te weten te komen over de geschiedenis van mozaïek en plaatsen om te bezoeken: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Mozaiëk>

Gereedschap

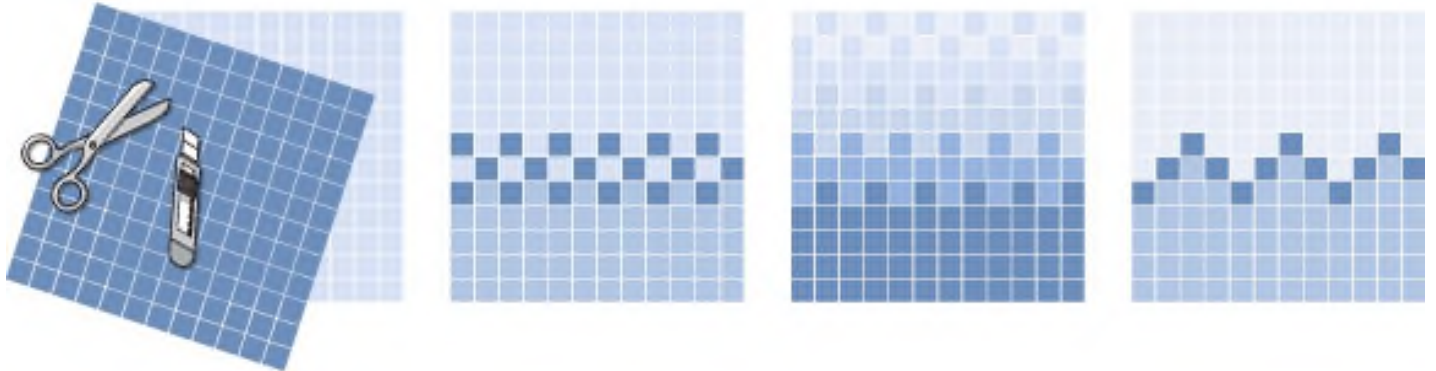
Wat heb je nodig als je gaat mozaïeken?

Materialen

- Tegematjes:

Voor muurmotieven en randmozaïeken kun je matjes met vierkante glastegeltjes, die in alle kleuren op tegelafdelingen verkocht worden, gebruiken.

- Kiezels:

Op je terras of looppad kunnen een paar stoeptegels plaats maken voor een decoratief kiezel tapijt. Door gebruik te maken van een zelfgemaakte mal (patroon), bepaal je zelf van te voren je ontwerp. Bedenk vantevoren welke kleur kiezelstenen je gaat gebruiken: witte kiezels en/of kiezels met grijs tinten of zandtinten en/of warme tinten. Maak (een half) patroon voor het kiezel tapijt op een tekenvel, waarop je eerst ruitjes hebt getekend van 10 x 10 cm.

Haal uit het bestaande terras een aantal tegels weg tot je de de gewenste oppervlakte hebt. Graaf dit ± tot 12 cm uit. Breng daarna tot een diepte van 7,5 cm wit zand aan en egaliseer de grond.

Leg er een stuk plastic op, zodat het vocht niet uit het cement kan trekken. Plaats een krimpnet in dit vierkant en breng daar houten blokjes van ± 3,5 cm hoog onder aan. Stort het gat vol met cement. Egaliseer de cementvloer met een lange rechte lat. Gebruik hierbij een waterpas. Strijk de cementvloer met een spaan op de hoogte van de terrastegels glad en snijd het overvallige plastic

Teken het patroon volgens de (mal) tekening met een dun stokje vergroot op de nog zachte cementvloer af. Druk de op kleur geselecteerde kiezelstenen in het cement. Zorg dat er een egaal oppervlak ontstaat.

Gebruik eventueel een rubberen hamer. Hou het cement met een plantenspuit vochtig, zodat de kiezels goed hechten in het cement. Zorg ervoor dat het cement niet te snel droogt. Dek het zo nodig bij wind of bij warm weer met een plastic zeil af.

Bedenk wel dat het een tijdje duurt voor je er overheen kunt lopen: het cement moet eerst goed uitharden. De materialen koop je in een tuincentrum en bij een bouwmarkt.

- **Serviesscherven:**
Schuim tweedehandswinkels en rommelmarkten af, op zoek naar geschikte kleuren en motieven. Leef je daarna lekker uit: eerst met het betere gooi en smijtwerk, daarna op het door jou gewenste ontwerp!

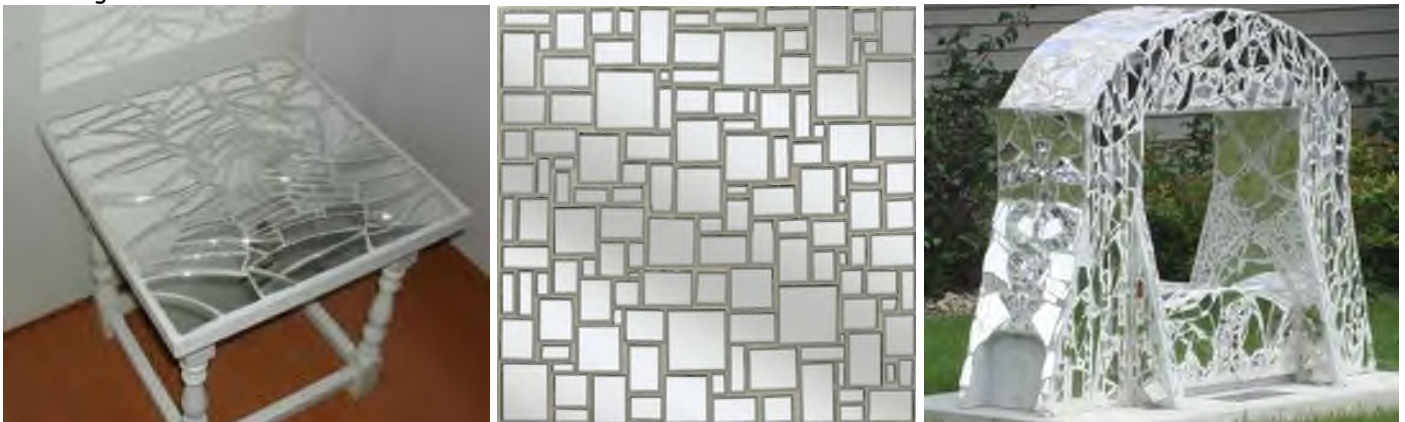
- **Glas:**
Glas is niet het gemakkelijkste materiaal om mee te beginnen, want het laat zich moeilijk in vorm snijden (zie ook bij "Tegels"). Gebruik oud, gebrandschilderd glas of glas in lood, vierkante glazen flessen of potten en grote glazen kralen. Bij het tuincentrum vind je bij de afdeling bloemschikken vaak glazen vulmiddel. Dit is ook heel geschikt.

Door het knippen van glas met de tang, kunnen kleine gevaarlijke en hele scherpe scherven loskomen, gebruik dus altijd een veiligheidsbril.

- **Spiegel:**
Laat wat oude spiegels in scherven vallen. Gevorderde mozaïekers kunnen ze ook snijden (zie bij Tegels).

Door het knippen van de spiegels met een tang, kunnen kleine gevaarlijke en hele scherpe scherven loskomen, gebruik dus altijd een veiligheidsbril.

- Tegels

Laat tegels in stukjes vallen, of omwikkel ze met een lap stof en geef er met een hamer een paar ferme klappen op. Tegels kun je gemakkelijk snijden met behulp van een lineaal, graveerstift en mozaiektang.

Zet op de plaats waar je de tegel wil breken met de graveerstift een flinke kras. Liefst ga je helemaal door het glazuur heen. Neem daarna de tegel tussen de kaken van de tang met de kras ongeveer in het midden en druk kort maar krachtig. Voor ronde lijnen gebruik je een nijptangetje om de krommingen stukje bij beetje weg te "knabbelen". Werk de stukjes zo nodig met een vijl bij.

Door het knippen van de tegels met de tang, kunnen kleine gevaarlijke en hele scherpe scherven loskomen, gebruik dus altijd een veiligheidsbril.

- Schelpen:
Verzamel zelf schelpen op het strand of koop ze in het tuincentrum. Je kunt ook mooi combineren met glaskorrels of kleine kiezels.

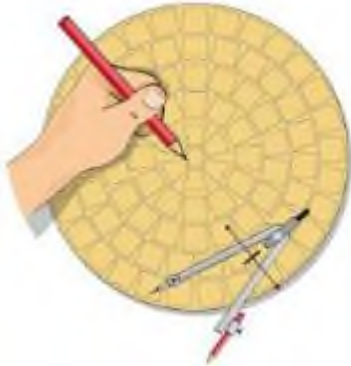
Filmpjes over mozaïeken:

- [Tafelblad mozaïeken](#)
- [Steentjes knippen](#)
- [Voegen](#)
- [Tegelbrektang](#)
- [Tegels snijden](#)
- [Zelf mozaïeken](#)
- [Bloempot](#)
- [Glasmozaïek](#)
- [Stopstenen](#)
- [Mosaic basics](#)
- [Mosaic video tutorial](#)
- [Seashell mosaic table](#)
- [Mosaic in our garden](#)
- [Zwembad](#)
- [Kiezelmozaïek](#)
- [Spiegelsteentjes](#)

Technieken

- *De directe methode*

Dit is de ideale techniek om mee te beginnen en om de grondbeginselen van mozaïek maken te leren met eenvoudige motieven op kleine voorwerpen. Maar met ervaring is het natuurlijk ook mogelijk om hiermee grote en mooie objecten te maken. Het kan op alle ondergronden toegepast worden: potten, meubels,...

Om te beginnen maak je een schets of trek je een bestaand motief direct over op de ondergrond. Deze moet waterbestendig zijn!

Knip de tegels met de tang zoals hierboven is uitgelegd.

Maak de ondergrond waarop je de mozaïek gaat plakken klaar. Smeer alleen een deel van de ondergrond met een gelijkmatige laag tegellijm in met een gekartelde spatel. Kies altijd lijm die geschikt is voor de gekozen ondergrond.

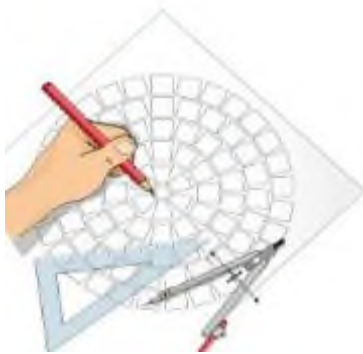
Begin met het plakken van de stukjes in het midden van de ondergrond en plaats eerst de grootste stukken. Vul daarna de ruimtes op met de kleinere stukjes. Smeer de ondergrond met lijm in naarmate je vordert met je werk.

Laat de lijm 24 uur drogen en breng dan de voegen aan zoals voor gewoon tegelwerk, met een voe grubber of met een spons en druk niet te hard om te voorkomen dat de voegen hol worden. Indien nodig kunt u ten slotte de randen van de ondergrond verven.

- *De indirecte methode*

Met deze methode kunnen ingewikkelder en zorgvuldiger motieven gemaakt worden. Bij deze methode worden de inlegstukjes en het motief tijdelijk ondersteboven op papier geplakt worden met een lijm op waterbasis (witte lijm of verdunde vinyllijm) en vervolgens op de ondergrond worden aangebracht. Let op: alle gebruikte materialen (bijvoorbeeld tegels) moeten een gelijke dikte hebben.

Maak eerst een schets van je werkstuk te maken. Je kunt zelfs met gekleurde stiften je ontwerp uittesten.

Maak je tegelstukjes op maat met de tang om ze de gewenste vorm te geven, gebruik indien nodig de vijl.

Breng de wateroplosbare lijm met een kwast aan op de zijde van de tegel die zichtbaar zal zijn en plak deze vervolgens op je tijdelijke papieren ondergrond. Als alles goed droog is, draai je voorzichtig de voorbereiding om.

Maak de ondergrond gereed waarop je het mozaïek gaat plakken (breng indien nodig naargelang de ondergrond een onderlaag aan). Breng een gelijkmatige en niet te dikke laag tegellijm aan met de gekartelde spatel (of houtlijm als de ondergrond van hout is).

Breng de tegelstukjes aan (met het papier naar boven) door ze voorzichtig uit te rollen op de met lijm ingesmeerde ondergrond. Druk op een gelijkmatige wijze op de gehele oppervlakte en laat de lijm drogen. Zodra de tegellijm voldoende gedroogd is kun je het papier verwijderen. Je kunt hiervoor een licht vochtige spons gebruiken. Reinig vervolgens het hele tegeloppervlak.

Wacht 24 uur totdat de tegellijm goed droog is en breng dan de voegen aan, zoals voor tegelwerk, met een voegrubber of met een spons en druk niet te hard om te voorkomen dat de voegen hol worden. Je kunt je voegsel kleuren met behulp van kleurstoffen. Verf tenslotte de randen van de ondergrond, als ze zichtbaar zijn.

In de kraamkamer

- Zaailingen van langzaamgroeiende vaste planten kunnen nu worden verspeend. Het is belangrijk om de zaailingen te verspenen zodra ze hun eerste 'echte' blaadjes krijgen. Er komen dan meer wortels aan de plant, waardoor ze beter groeien.
- Neem stekken van de nieuwe scheuten van vaste planten.

Mooiste bloemen top-10 (volgens Tuinkabouter)

Bloemen bepalen de sfeer: een wereld zonder bloemen is moeilijk voor te stellen. Dit is mijn persoonlijke top-10 van bloemen waar de schoonheid vanaf straalt:

10. Lelie:

Een plant die opvalt door zijn variëteit van kleuren en vormen. Het is een bolgewas die het prima doet in huis (pot) of in de tuin (volle grond). Ze geven de voorkeur aan een luchtige grond en niet al te felle zon.

9. Kersenbloesem:

Niet echt een bloem die je standaard in een vaas zult zetten, maar daarom niet minder mooi. Een volledig in bloei staande kersenboom zal menig oog naar zich toe trekken. Kersenbloesem is dan ook een van de meeste gekoesterde bloemen in Japan.

8. Frangipani:
Deze bloemen komen in het zuiden van Azië vaak voor en spelen een grote rol in veel godsdiensten in Aziatische landen. Een uniek kenmerk van de plant is de geur die vooral in de nacht is waar te nemen. De plant is makkelijk te verzorgen, het enige dat de plant vraagt is veel licht en wat water.
7. Waterlelie:
De faam van deze plant is het resultaat van de wereldwijde verspreiding ervan, de variatie waarin de bloem voorkomt en het romantische aspect. Hij speelt in veel gedichten, beroemde schilderijen en beroemde foto's de hoofdrol. Dit is een plant die voorkomt in (meestal ondiep) water en neigt naar diva-gedrag.
6. Pioen(roos):
Al eeuwenlang is dit een gewilde en indrukwekkende bloem. De keizer van China was zo onder de indruk van de geur en het uiterlijk van ervan, dat hij de pioen uitriep tot het nationale symbool van zijn land. Er is een ruime keuze aan kleuren en uiterlijk: enkel, dubbel, alle varianten tussen wit en rood. Er zijn ook gele soorten. De planten vragen halfschaduw en een rijk bemeste grond om tot bloei te kunnen komen.
5. Hyacinth:
Dit is een echte lente/voorjaarsbloem. Hoewel zeker het aanzien waard, ondanks het feit dat hij vaak onder zijn eigen gewicht bezwijkt, neem je deze plant vooral voor de overweldigende geur. Er is een ruim assortiment aan kleuren verkrijgbaar, dus voor een ieder wat wils. Let bij het planten er wel op dat de bollen jeuk kunnen veroorzaken.
4. Calla:
Wellicht een plant/bloem waar je gauw overheen kijkt, maar zeker de moeite waard om eens nader te bestuderen. De oude Grieken erkenden reeds de eenvoud van deze bloem door haar de bijnaam 'kallos' te geven, hetgeen 'schoonheid' betekent. Vooral in Amerika wordt deze bloem verwerkt in bruidsboeketten. De plant voelt zich in de halfschaduw en schaduw het beste thuis en is uitermate geschikt voor de bosvijver. Let op: de sappen van deze plant zijn zeer giftig!
3. Orchidee:
Bekend over de hele wereld en in heel veel varianten verkrijgbaar. Oorspronkelijk een tropische plant die vaak als een parasiet op andere planten/bomen leeft. Voor de verzorging geldt ook weer: er zijn zo veel soorten dat dit heel erg verschillend is. Feit is wel dat alle orchideeën van zon houden (geen felle zon) en af en toe een waterbad nodig hebben.
2. Roos:
Dat wil zeggen: aan de struik en in andermans tuin! De verzorging van rozen vraagt veel geduld, maar ook enige kennis. De symboliek rond deze bloemen is ongeëvenaard.
1. Paradijsvogelbloem:
Deze naam dankt de bloem aan zijn bonte kleuren die doen denken aan paradijsvogels. Ze worden in hun oorsprongsgebied ook daadwerkelijk bestoven door vogels (maar dan wel honingzuigers). Deze tropische plant wordt in onze streken als kuipplant gekweekt.

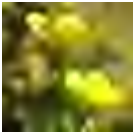
Zeg het met onkruid!

Al sinds de oudheid worden bloemen gebruikt om de ander iets duidelijk te maken. Tijdens de middeleeuwen, maar ook al in perioden daarvoor, werd veel waarde gehecht aan symboliek. In de huidige tijd dreigt deze verloren te gaan door de moderne communicatiemiddelen. Zonde! De rode roos, als teken dat je van de ontvanger houdt, is overbekend. Er zijn echter nog veel meer (wilde, inheemse) bloemen die een symbolische waarde hebben. Zo kijk je ineens met heel andere ogen naar het (on)kruid in je tuin.....

Appelbloesem:

Symbool voor vrouwelijke schoonheid. Ook staat de appelbloesem voor geluk.

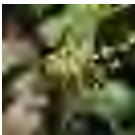
Boterbloem:

Symbool voor zelfrespect (rijkdom), kinderlijke onbevagenheid en stralende charme. Als kerkelijk symbool staat de boterbloem voor het celibaat. In het Engels heet hij 'Buttercup', een vrouwelijk symbool voor ontvangen.

Brandnetel:

Symbool voor hatelijk.

Buxus:

De bloem van de Buxus staat symbool voor onverstoornbaarheid.

Kamille:

Symbool voor feestelijk en zonnig.

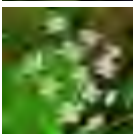
Dotterbloem:

Symbool voor ontvangen (door zijn vorm).

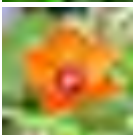
Egelantier:

De egelantier is een wilde rozensoort in Europa en staat sinds oudsher symbool voor liefde.

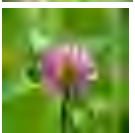
Fluitenkruid:

Bij de verkiezing van het mooiste meisje van het dorp werd fluitenkruid gebruikt als symbool. Waarschijnlijk een oud Germaans ritueel.

Guichelheil:

Guichelheil is het symbool voor ontmoeting en vergeving.

Rode klaver:

In de Keltische cultuur was de rode klaver het symbool voor bekoolijkheid en vruchtbaarheid.

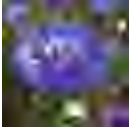
Klaproos:

De klaproos als symbool voor de dodenherdenking is ontstaan door een veldslag in Vlaanderen in de Eerste Wereldoorlog (doordat de slagvelden in de daaropvolgende lente wederom rood kleurden, zij het ditmaal met bloemen). Algemeen staat de klaproos symbool voor troost, slaap, dromen en ook voor hoogmoed en

Koekoeksbloem:

Symbool voor nieuw liefde; ik zou je graag beter willen leren kennen.

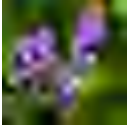
Korenbloem:
Symbool voor onafhankelijkheid en fijngevoeligheid.

Madeliefje:
Madeliefje, liefje van de wei, staat symbool voor onschuld, reinheid (maagdelijkheid) en trouw in de liefde/loyale liefde. Madeliefjes, als een ketting geregen, krijgt dan de betekenis van verbondenheid en geluk.

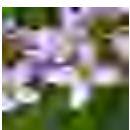
Margriet:
Margarites, Grieks voor margriet, betekend parel. De margriet staat symbool voor liefde en onschuld, bescherming en waarheid. Als je de margriet aan iemand geeft staat het symbool voor: Je maakt me gelukkig. De bloem staat ook symbool voor kind van het licht; je bent het zonneltje in huis.

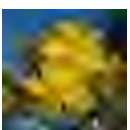
Monnikskap :
De monnikskap is een zeer giftige plant en werd om die reden in de Middeleeuwen wel toegediend aan ter dood veroordeelden. De symbolische waarde zit in de vorm van de bloem. De dolende ridder.

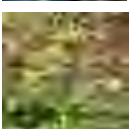
Paardenbloem:
Symbool voor gematigdheid en absurditeit. In mindere mate wordt de paardenbloem ook als symbool gebruikt voor geluk en trouw.

Pinksterbloem:
De pinksterbloem is verbonden met pinksteren en staat, zoals veel voorjaarsbloeiers, symbool van vruchtbaarheid. De bloem staat ook symbool voor vurig.

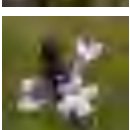
Sint-Janskruid:
Sint-Janskruid bloeit altijd rond 24 juni, de dag van Sint Johannes. In de Germaanse cultuur staat deze bloem symbool voor het licht en de zomerzonneward. Synoniem voor Sint-Janskruid is 'Jaag den duvel'. In vroeger tijde was Sint-Janskruid een afweermiddel tegen hekserij.

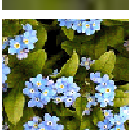
Sleutelbloem:
De primula staat symbool voor hoop, groei en liefdesverklaring. Ook voor een nieuw begin.

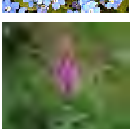
Steenbreek:
Symbool van de wederopstanding; doet rotsen splijten. Steenbreek is ook het symbool voor een prachtige glimlach en ootmoed (gevoel van nederigheid).

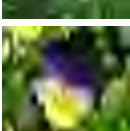
Ijzerhard:
IJzerhard staat symbool voor ontroering, verzoening en liefde. Bij de Germanen speelde het kruid een rol bij oorlogs en vredesbeslissingen.

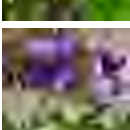
Vergeet-me-nietje:
De naam 'vergeet-me -niet' is gelijk de symboliek. Voor altijd in jouw gedachten, ware liefde. Daar spreekt ook hoop uit.

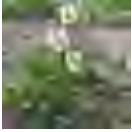
Vingerhoedskruid :
Symbool voor grillig, bescherming, sprookjesmagie, liefde gaat niet diep.

Driekleurig viooltje:
Symbool voor vrijdenken en affectie.

Maarts viooltje:
Dit viooltje bloeit vroeg in het voorjaars en is welriekend. Het symboliseert daarom de verleiding.

Akkerviooltje:
Dit witte viooltje is symbool voor nederigheid, bescheidenheid en jeugdige onschuld.

Vlas:
In de middeleeuwen geloofde men dat vlasbloemen bescherming boden tegen toverkracht.

Waterlelie:
Symbool voor een rein hart. Net als de lotus staat ook de waterlelie in veel culturen en religies symbool

Cosmetische eigenschappen van de planten in je tuin

Ook jouw tuin kan leverancier zijn van veel basismiddelen in je toiletkast, van producten voor huidverzorging tot hygiëne. Zelfs "onkruid" kent vele cosmetische toepassingen. Eén van de voordelen van zelfgemaakte toiletartikelen is dat met een kleine hoeveelheid kan worden geëxperimenteerd. Stem ze af op het huidtype.

Welke planten zijn geschikt?

Aardbei	De gepureerde vrucht wordt toegepast bij vlekjes, sproeten of rimpels. Het eten ervan verbetert de huid. Thee van aardbeiblad wordt gebruikt als mondspoel- of gorgelmiddel dat reinigt en het tandvlees versterkt.
Bernagie	In lotions, verzacht de huid
Boerenwormkruid	Heeft, in lotions, een samentrekkende werking
Brandnetel	Een aftreksel laat het haar glanzen.
Duizendblad	Thee hiervan dient als waswater voor de onreine huid met meeëters. Goed spoelen. Een aftreksel licht blond haar op.
Dennenaalden	Gebruik als extract in het badwater, heeft een antiseptische werking.
Goudsbloem	Als extract in het badwater en als zalf tegen huidontstekingen of kleine wondjes. Aftreksel licht blond haar op. Crème verzacht en verzorgt droge handen en voeten. In lotion werkt het samentrekkend.
Guldenroede	Aftreksel kan worden toegepast als deodorant.
Heemst	Bevat gom. Gemengd met water vormt het een gel waarmee de gezichtshuid wordt verzacht.
Heermoes	Werkt, in een lotion, samentrekkend. Doop regelmatig je nagels 15 minuten in een extract van heermoes en ze zullen aanzienlijk harder worden.
Kamille	Aftreksel als waswater voor een verzachtende werking op een ruwe huid, als compres tegen rode en vermoeide ogen, voor het wassen van blonde haren of om in te baden.
Kleefkruid	Verse stengels kunnen worden gebruikt als deodorant.
Komkommer	Als schijfjes en pulp tegen zonnebrand. maak de huid ook rein, zacht en blank.
Lavendel	Stimuleert, in een lotion, de huid.
Melisse	Bladaftreksel als gezichtswater of als tinctuur voor de geur of om in te nemen.
Oranjebloesem	Voor bleke, slappe of vermoeide huid met vergrote poriën
Paardekastanje	Bloemen of vruchten voor dagcrème en de vruchten voor mondwater
Paardestaart	Aftreksel laat haar glanzen
Roos	Bloemblaadjesaftreksel voor gezicht en ogen. Vaak ook als toevoeging aan crèmes of olie (vanwege de geur)

Rozemarijn	Aftreksel in badwater vanwege de antiseptische werking. Laat het haar glanzen.
Salie	Aftreksel als deodorant en als haarglansmiddel. Je kunt er ook je tanden mee poetsen (samen met zout).
Smeewortel	Bevordert de doorbloeding: herstelt of verjongt de huid.
St. Janskruid	Bevordert de doorbloeding: herstelt of verjongt de huid.
Thijm	Gebruikt in een lotion verfrist het de huid. Samen met zout kun je het gebruiken als tandpasta
Toverhazelaar	Werkt, in een lotion, samentrekkend
IJzerhard	Voor gezichts lotion of thee als mondwater
Viooltje	Bevordert de doorbloeding: herstelt of verjongt de huid.
Vlier	Aftreksel van de bladeren verdiept de kleur van donker haar. Lotion van de bloesems werkt verzachtend.
Vrouwenmantel	Werkt, in een lotion, samentrekkend
Walnoot	Aftreksel van de bladeren verdiept de kleur van donker haar
Zeepkruid	Kan fijngewreven worden gebruikt als zeep of shampoo

Een paar recepten als voorbeeld:

- Peperminutshampoo:** De peperminutshampoo is een erg goede zomershampoo. Het kriebelt op de hoofdhuid, en ruikt heel fris.
Benodigheden: 1 handvol peperminutbladeren 50 gram witte smeerzeep, 0,75 liter gedestilleerd water, 50 mililiter alcohol (70%), 10 gram natriumcarbonat, 2 druppeltjes peperminutolie
Werkwijze: Eerst breng je het water in een hoge pan aan de kook. Als het zo ver is, overgiet je de muntbladeren met driekwart van het water en laat je het geheel nog circa 20 minuten (met gesloten deksel) zachtjes doorkoken. Aan de rest van het water voeg je de smeerzeep toe, en als deze opgelost is, ook het natriumcarbonaat. Dit moet nu allemaal 25 minuten goed koken, tot er van de zeepoplossing nog maar 0,25 liter over is. Dan neem je het mengsel van het vuur en laat je het afkoelen. De peperminutbladeren laat je in een zeef uitdruipen. Het muntwater vermeng je dan met de zeepoplossing. De muntolie los je op in de alcohol en dit doe je ook er bij. Tot slot roer je alles nog een keer goed. Laat goed afkoelen voor gebruik. Bewaar een eventueel restant in de koelkast.

- Citroenshampoo:** De citroenshampoo is speciaal voor blond haar. Het wordt zacht en glanzend en een tintje lichter.
Benodigheden: De schillen van twee citroenen, 50g witte smeerzeep, 0,75 liter gedestilleerd water, 50 mililiter alcohol (70%), 10 gram natriumcarbonaat, 7 druppels citroenolie
Werkwijze: Was de citroenen goed, en schil ze heel dun. Het water wordt tot koken gebracht. Als het zover is, giet je 0,25 liter over de citroenschillen. Dit laat je 20 minuten met gesloten deksel zachtjes doorkoken. In het restwater los je de smeerzeep op, en daar doe je de natriumcarbonaat bij. Het geheel laat je nu circa 25 minuten koken, tot van de zeepoplossing nog maar 0,25 liter over is. Dan van het fornuis halen en laten afkoelen. De schillen druk je door een doekje goed uit. Nu wordt de zeepoplossing en het sap van de citroen goed met elkaar vermengd. De citroenolie los je in de alcohol op, waarna je dit ook toevoegt. Laat goed afkoelen voor gebruik. Bewaar een eventueel restant in de koelkast.
Waarschuwing: Als je de shampoo gebruikt hebt, moet je het haar na het wassen nog een keer zuur uitspoelen. Dat kan je het best met citroensap of met een kruidenazijn doen (wateroplossing 1:1)

- **Lavendelcrème:** De lavendelcrème is speciaal voor de droge huid. Het belangrijkste bestanddeel is pindaolie. Lavendelcrème ontspant de huid en is daarom het beste voor het slapengaan te gebruiken.
Benodigdheden: 50 milliliter pindaolie, 3 gram bijenwas, 3 gram cacao boter, 20 gram lanoline, 30 milliliter rozenwater, 8 druppels lavendelolie

Werkwijze: Eerst doe je de cacao boter, lanoline en bijenwas in een schaal. Die zet je in een pan met kokend water. Nu verwarm je dit, tot het mengsel 60 graden is. Tegelijkertijd verwarm je het rozenwater in een aparte pan ook op 60 graden. De temperaturen moeten precies zijn, want anders kan het gebeuren, dat de bestanddelen zich niet met elkaar verbinden. Als het zover is, voeg je de koude pindaolie aan het mengsel in het schaal toe, en verwarm je dit weer tot 60 graden. Tot slot voeg je ook het warme rozenwater toe. Nu mag je de pan van het vuur nemen, en met het roeren beginnen. Ga daarvoor voor de televisie zitten of leid je met iets anders af, want je moet minstens een half uur of langer roeren. Voor het roeren neem je een houten stokje (zonder splinters uiteraard) en je roert langzaam en regelmatig tot de crème nog maar 40 graden is. Dan doe je er de lavendelolie bij. En dan roeren, roeren, roeren...

Als de crème dan uiteindelijk handwarm (kamertemperatuur) is, kan je hem in een crème potje doen. Het potje moet je dan nog een uurtje open laten staan, en tot slot de crème nog een keer goed doorroeren. Daarmee verwijder je luchtbelletjes. Mits in de koelkast bewaard, kan deze crème lang worden bewaard.

- **Melisselotion**

Benodigdheden: 3 theelepels melisseblaadjes, één theelepel lavendel, 100 milliliter water, 20 milliliter alcohol (60%)

Werkwijze: Doe de melisseblaadjes en lavendel in een kan (of thee pot) en giet daar 100 milliliter kokend water op. Laat dit 8 tot 10 minuten trekken. Door een (koffie)fliter giet je dit aftreksel in een flesje en laat het geheel afkoelen. Doe daarna de alcohol erbij en schud dit zachtjes, maar goed, door.

Waarschuwing: Let op! Dit is puur natuur en bevat als enige conservering de alcohol. Het is op een donkere plek ongeveer 6 maanden houdbaar.

Filmpjes over zelf cosmetica maken:

- [How to make a cream](#)
- [How to make lip balm](#)
- [How to make tooth powder](#)
- [How to make bath salt](#)
- [Peppermint oil](#)
- [Zelf shampoo maken](#)
- [Maak je eigen haargel](#)
- [Lotion maken](#)
- [Deodorant](#)
- [Scrub van citroen en suiker](#)
- [Masker tegen acne](#)
- [Bath Fizzies](#)
- [Oogmake-up remover](#)
- [Bodybutter maken](#)
- [Vloeibare zeep](#)

- **Amandelmasker**

Benodigd: 15 milliliter amandelolie, 10 milliliter sojaolie, 10 milliliter avocado-oil (bij reformwinkels), 2 theelepels goudsbloemblaadjes, 2 theelepels amandelpers (dit kun je vaak bij een bakker of supermarkt kopen)

Werkwijze: Er moet een zogenaamde maceraat gemaakt worden. Je doet daarvoor de goudsbloemblaadjes in een smalle pot. Meng dan de oliën en giet deze over de goudsbloem. Zorg dat alle goudsbloem helemaal met de olie bedekt is. Die pot zet je, goed afgesloten, drie weken weg op een donkere plek (zodat de goudsbloem goed kan intrekken). Na die drie weken doe je dit maceraat via een (koffie)filter in een schaal en roer je er de amandelpers doorheen. Flink doorroeren tot dat het geheel een crème-achtige geheel is.

De werking: Dit amandelmasker maakt de huid zeer glad en verzacht en verminderd rimpels. Zonodig voor gebruik nog mengen/schudden en dan zeer ZUINIG opbrengen. 15 minuten laten inwerken en dan met lauwwarm water afspoelen.

Waarschuwing: Dit is puur natuur en bevat geen conserveringsmiddelen. Dit crèmemasker is in de koelkast bewaard ongeveer drie maanden houdbaar. Wil je het langer bewaren dan kan je er een fijn gemalen vitamine C pil doormengen.

Te mooi om op te eten?

Na jaren uit de gratie te zijn geweest, komt de eetbare bloem weer helemaal terug. Al van heel lang geleden (vóór de jaartelling!) zijn er recepten bekend met bloemen. En dan niet alleen voor de garnering, maar gewoon om op te eten. Er zijn natuurlijk bloemen die je altijd al at, zonder erbij stil te staan dat het bloemen zijn. Denk aan bloemkool, broccoli of artisjok. Hieronder een lijstje van soorten die je eens zou kunnen proberen:

Lijst met eetbare bloemen

Bekijk ook eens deze filmpjes:
[Eetbare bloemen proeven](#)
[Bloemen eetklaar maken](#)
[Eetbaar onkruid](#)

- Zoals je zou kunnen verwachten, zijn de bloemen van een heleboel kruiden (kervel, goudsbloem, komkommerkruid, basilicum, kamille, lavendel, citroenverbena, dille, dropplant, engelwortel, venkel, koriander, chichorei, majoraan, munt, mosterd, oregano, rozemarijn, saffloer, salie, thijm, knoflook en bieslook) eetbaar. Ze smaken vaak als de plant zelf maar dan milder.
- Die van een sommige onkruiden ook, bijvoorbeeld paardebloem (jong plukken en meteen eten), klaver, vlierboom, madeliefjes (alleen de blaadjes), zuring en korenbloem. Dan is het tóch geen onkruid meer.....
- Ook sommige bloemen die je 'voor de mooi' in de tuin hebt staan, blijken ook nog erg lekker (monarda, anjer, viooltjes, rozen, chrysant, damastbloem, daglelies, fuchsia's, gladiolen, hibiscus, daglelies, kamperfoelie (alleen de bloemen, de rest van de plant is giftig!), hyacinth, vlijtig liesje, jasmijn, sering, linde, oostindische kers, pioen, sleutelbloem, geurende geraniums, leeuwenbekjes, zonnebloem, tulpen, yucca
- Bloemen van groenten: uien, prei, courgette, pompoen, okra, erwten/capucijners, radijs, bonen (vooral de rode bloemen). Dit levert vaak wel een dilemma op: iedere bloesem die je eet levert geen oogst meer op
- Bloesems van fruitbomen: banaan (!), appel, citrusvruchten, perzik, peren. Hier heb je hetzelfde dilemma.

En ook nog:

- Gebruik bloemen eens als garnering, succes verzekerd.
- Voor een feestje kun je bloemen samen met water invriezen tot ijsblokjes.
- Bloemen van courgettes en pompoenen kun je door een beslag halen en frituren.
- Laat een aantal bloemen drogen en meng ze met zwarte, gewone thee. Een paar weken laten trekken en dan kun je het gebruiken.

Waarschuwing:

Er zijn nog veel meer bloemen eetbaar, maar zoek vantevoren altijd uit of de bloem van je voorkeur inderdaad in orde is. Eet er nooit te veel van, want dat kan tot spijsverteringsproblemen leiden. Gebruik ook nooit bloemen uit de winkel, daar zitten vaak pesticiden op of in. Bedenk ook vantevoren of je bloemen gaat eten. Deze mag je niet bespuiten met afweermiddelen. Maak bloemen die je in het wild plukt altijd heel goed schoon.

Recepten:

- Rabarber met marscapone geparfumeerd met lavendel en sinaasappel
1 kg rabarber, 500 gram suiker, 200 gram marscapone, 1 sinaasappel, 250 cl water, 2 soeplepels lavendelbloempjes. Snijd de rabarber met schil in stukken en doe in een kom. Bestrooi met 500 gram suiker en laat een nacht trekken in de koelkast. Zet de rabarber in een pan op een zacht vuur en kook de stukken gaar. Voeg eventueel wat suiker toe. Bereid een siroop van 250 gram water en 125 gram suiker. Laat de siroop koken. Haal de pan van het vuur en voeg lavendelbloempjes toe. Laat de siroop een nacht in de koelkast trekken en zeef. Bereid Pers de sinaasappel en zeef het sap. Klop de marscapone luchtig en voeg naar smaak een weinig siroop en sinaasappelsap toe. Doe de rabarbercompote in vier glazen en schep de verse schepkaas uit over de rabarber.

- Lavendelcitroentaart

Ingredienten: 100 g zelfrijzend bakmeel, 1 dessertlepel bakpoeder, 100 g zachte boter, 100 g poedersuiker, 2 eieren, 2 eetlepels gedroogde lavendelbloemen, 1 kleine eetlepel citroensap, geraspte citroenschil
 Zeef het meel en de bakpoeder en voeg de boter, suiker en eieren toe. Klop dit op met een mixer. Voeg de gedroogde lavendelbloemen, het citroensap en de citroenschil toe en mix het geheel nog een tijdje. Vet twee bakblikken voor biscuitgebak van 18 cm in en leg hier vetvrij papier in, giet het mengsel erin en bak het dertig minuten in een voorverwarmde oven (160 graden Celsius). Haal het gebak wanneer het is afgekoeld uit de blikken en besmeer de ene met jam en de andere met verse room. Doe deze op elkaar en strooi er poedersuiker overheen.

- Lavendelsuiker

Dit is heel simpel zelf te maken en geeft een heerlijk subtiel smaakje aan zelfgemaakte cakes of ijs. Kneus 20 gedroogde lavendelbloemetjes en meng ze met 450 gram kristalsuiker. Zet een paar dagen weg in een afgesloten pot. Zeef de suiker als je hem wil gebruiken.

- Salade van kruiden en bloemen

200g gemengde salade (ezelsoren, molsla, roodloof, raketsla, eikenblad, jonge spinazie, waterkers, enz.), groene kruiden en eetbare bloemen (bijvoorbeeld: platte peterselie, kervel, basilicum, bieslook, blad en bloemen van Oost-Indische kers, blad en bloemen van salie, goudsbloemen, bernagiebloempjes, viooltjes).

Vinaigrette: 90g waterkers, 1 teen knoflook, 1 eetlepel fijngesneden sjalot, 2 eetlepels zachte azijn, 5 eetlepels olijfolie van koude persing, zout en versgemalen zwarte peper.

- Bloemen-azijn

Ingrediënten: wijnazijn (voor lichte bloemen als Lavendel) óf ciderazijn (voor de donkere bloemen als Viooltjes en donkere rozenblaadjes); verse aromatisch geurende bloemen (Anjers, Bieslook, Bernagie, Rode klaver, Vlier, Lavendel, Oostindische kers, Sleutelbloemen, Roos, Rozemarijn, Tijm, Viooltjes, Witte Lelie, Munt, Dille, Venkel).

Bereidingswijze: Vul een fles met verse bloemblaadjes en giet daarop dan azijn tot de bloempjes net ondergedompeld zijn.

Laat de bloemen nu gedurende drie weken tot een maand trekken in de zon op de vensterbank (de bloemen geven door de zon hun geurige aroma's af aan de azijn). Schud de fles iedere dag, zodat alle bloempjes goed in contact komen met de azijn.

Filtreer tenslotte de azijn en bewaar deze op een koele, donkere plaats.

In de siertuin!

Algemeen:

- Bij droogte niet vergeten water te geven!
- Opvullen van de bloembakken:
  - Zet de planten in een bloembak, in schalen, potten die onderaan voorzien zijn van enkele afwateringsopeningen. Zitten er onderin de bloembak geen gaten, dan boor je er enkele. Leg een potscherf over het gat zodat de potgrond het gat niet verstopt. Tik de aangekochte plant voorzichtig uit zijn potje zodat de wortelkruit niet breekt en uit elkaar valt. Gebruik alleen goede, kiemvrije kwaliteitspotgrond. Deze werd zodanig samengesteld dat hij optimaal voldoet aan de bodemeisen van uw plant. Bijbemesten hoeft de eerste maand niet te gebeuren daar er voldoende meststoffen in het potgrondmengsel verwerkt zijn. Duw de potgrond rond de wortels goed aan en geef na het inplanten rijkelijk water.
  - Bij zonnig weer moet je van nu af aan je planten in potten en bakken iedere dag water geven. Koop ook bijhorende onderschotels voor uw potten en bloembakken. Geef water dan bij voorkeur in de onderschotels, via de openingen zullen de planten het water opzuigen dat ze nodig hebben.
  - Als je een hangmand samenstelt, moet je met een stuk plastic of een schotel onderin zorgen dat er wat water in kan blijven staan. Dan verdroogt zo'n mand lang niet zo snel.

Snoeien:

- Verwijder de uitgebloeide bloemen van rododendrons voorzichtig tussen duim en wijsvinger.
- Uitgebloeide struiken zoals Kolkwitzia, Deutzia, Philadelphus, Psychocarpus, Weigela mogen nu worden gesnoeid. Ze zullen volgend jaar bloeien op de takken die ze dit jaar vormen. Verwijder ook elk jaar een paar van de oudste, dikste takken. Snoei deze tot helemaal bij de voet van de plant weg. De struiken lopen van onder af weer uit en blijven zo als het ware 'eeuwig jong'.
- Snoeien van Buxus mag in juni gebeuren. Bij het snoeien van Buxus wacht je het best tot het een bewolkte dag is. Als je een Buxushaag op een warme zonnige dag snoeit dan zal deze na enkele dagen verbrandingsverschijnselen tonen. Buxushaagjes snoei je indien mogelijk best niet met een elektrische haagschaar. Bij het gebruik van een manuele heggeschaar spuit je de buxushaag eerst nat zodat deze nog soepeler doorheen de takjes kan glijden. Dit is beter voor uw armen en voorkomt ook weer verbranding van de gesnoeide toppen.
- Hagen van Taxus, beuk, haagbeuk en de snelgroeiende Leyland-coniferen kunnen in de maand juni worden geschoren. Als je hagen snoeit voor de langste dag (21 juni), dan vormen deze nog nieuwe scheuten. Meestal zul je in augustus een tweede keer moeten knippen.
- Snoei de groene takken weg bij bontbladige heesters of bomen, ze gaan anders overheersen.
- [Meer over snoeien.](#)

Filmpjes:

- [Bloembakken en hanging baskets vullen](#)
- [Werken met hoogte in een bloempot](#)
- [Hoe snoei ik.....](#)
- [Haag mooi taps snoeien](#)
- [Zomerstekken](#)
- [Vaste planten steunen](#)
- [Zomeronderhoud vaste planten](#)
- [Water geven en mulchen](#)
- [Draadalg voorkomen](#)
- [Waterplanten planten in een mand](#)
- [Onkruid verwijderen op grindpad](#)

Plantenborders:

- Planten die in potten zijn opgekweekt kunnen het jaar rond worden uitgeplant. Denk er wel aan van ze de eerste weken bij warm weer van water te voorzien.
- Onkruid wieden blijft belangrijk, zeker nu de eerste soorten in het zaad komen.
- Verwijder de uitgebloeide bloemen van bijvoorbeeld lupinen, riddersporen, euphorbia's, veronica's,...
- Stekken snijden van vaste planten gaat nog vrij gemakkelijk, onder andere Nepeta (kattenkruid), Sedum, Anthemis, Dianthus,...
- Vergeet uw borders niet te bemesten. Je planten kunnen nu wat extra voedsel goed gebruiken!
- Door regen en wind omgevallen planten steunen met bamboestokken of rijshout.
- Eenjarigen en perkgoed mogen nog steeds worden uitgeplant maar geef ze de eerste weken na het planten wel regelmatig water
- Sommige eenjarigen kunnen nu nog buiten ter plaatse worden gezaaid: Clarkia, Godetia, Calendula,...

Gazon:

- Het gazon 1 of 2 keer per week maaien, afhankelijk van de groei. In droge periodes minder vaak maaien en het gras niet te kort afrijden. Om uitdroging door te grote verdamping tegen te gaan kan bij warm weer met maaien beter gewacht worden tot 's avonds. De verse snijwonden van het maaien verdampen immers veel meer.
- Grasmaaisel op de composthoop goed open spreiden. Indien het maaisel op een hoop wordt gelegd zal het liggen broeien, rotten en verslijmen wat de composthoop niet ten goede komt. Je kunt het ook als mulch onder bomen of rond planten leggen. Dan mag het gras echter niet gebloeid hebben.
- Verwijder onkruid uit het gazon, steek het uit of gebruik onkruidbestrijdingsmiddelen.
- Strooi als er regen is voorspeld kunstmest op het gazon, herhaal dat over een maand. Zo hou je je gazon gezond!
- Steek het gras met een graskantensteker langs een gespannen plantkoord af. Zorg ervoor dat de graskantensteker schuin de grond in gaat. Zo staan de kanten stevig vast dit om te vermijden dat de boord afbrokkelt. Het gras zal dan ook veel minder vlug in de percelen groeien of woekeren.
- [Meer over het gazon](#)

Bloembollen en -knollen:

- Er zijn minstens zes weken verstreken na de bloei van de tulpen, paaslelies, blauwe druifjes, krokussen. De bladeren mogen dan ook worden afgesneden. Indien je te snel na de bloei de bladeren verwijdert, zullen de bollen het volgende jaar veel minder tot niet bloeien. Bloembollen kunnen wanneer het blad is afgestorven ook worden opgegraven, gedroogd en bewaard.
- De op pot gekweekte Canna's (Indisch bloemriet) en de lelies moeten nu dringend de grond in. Je kunt ze uiteraard ook verder in potten laten uitgroeien voor op het balkon of op een terras. In potten zullen ze wel veel water nodig hebben.
- De bolletjes van de herfstanemonen mogen drie maanden voor het bloeien de grond in. Door de knolletjes nu te planten zullen ze bloeien als de meeste planten over hun hoogtepunt heen zijn..
- [Meer over bloembollen](#)

Vijver:

- Eendekroos vormt in veel vijvers een vervelend probleem. Het is makkelijk te verwijderen met een schepnet.
- Algen / wieren zijn over het algemeen een indicator voor de waterkwaliteit waarin zij voorkomen. Te veel algen in de vijver wijst op te voedselrijk water. Overdag produceren ze zuurstof maar 's nachts zullen de algen zoveel zuurstof uit het water opnemen dat andere organismen niet kunnen overleven. Algen verwijderen lukt makkelijk met een stok waar u ze omheen draait. Een riek met daaromheen kippengaas gewikkeld is ook handig om in de vijver te roeren en alzo de wieren op te vissen.
- Het is een goed tijdstip om nieuwe vissen in de vijver te zetten. Het water is nu al een stuk opgewarmd en de vissen zullen zich snel aanpassen aan de watertemperatuur. Als je vissen koopt in een plastic zakje, breng deze dan zo snel mogelijk naar huis want de zak bevat slechts een beperkte hoeveelheid zuurstof. Laat de vissen voorzichtig in de vijver glijden.
- [Meer over vijvers](#)

Kuipplanten:

- Kuipplanten zijn veeleisend. Vergeet niet ze ieder dag water te geven (ook als het regent dit in de gaten blijven houden) en liefst ook iedere week wat voeding.

Lelijke zusjes!

Als sierplanten zijn leden uit onderstaande plantenfamilies in vele tuinen terug te vinden. Sommige hebben echter minder bekende leden die niet zo fraai maar wel heel goed te pruimen zijn:

Lathyrus tuberosa (aardaker): Winterharde, knolvormige lathyrus wiens bloemen ook nog eens lekker ruiken.

Chenopodium foliosum (aardbeispinazie): Het blad is na 6 - 7 weken als spinazie oogstbaar. Groeit de plant door, dan ontstaan na 1-2 maanden de als aardbeitjes ogende en fris smakende vruchtjes! Decoratief in gerechten, maar ook als sierplant een verrassing

Helianthus tuberosum (aardpeer of topinamboer): Van deze zonnebloem kun je de wortelstokken gebruiken. De plant wordt heel hoog en bloeit in het najaar, wanneer al het andere ermee ophoudt. Mocht je deze in de siertuin willen toepassen, vergeet dan niet een wortelbegrenzer te gebruiken. Anders wordt dit het grootste onkruid dat je ooit gezien hebt!

Spilanthes oleracea: Een origineel gewasje met breed lancetvormig blad en gele bolvormige bloeiwijze. Pikante smaak en pittig als peper

Amaranthus tricolor (Klaroen): Zeer geliefde Chinese en Surinaamse bladgroente. Het grote, groene blad wordt gebruikt in roerbakgerechten en salades

Physalis peruviana: Een bijzonder eetbaar familielid van de bekende oranje lampionplant. De plant wordt ruim 1m hoog, na de bloei ontstaan de lampionnetjes met de aromatische zoete, oranjegele besjes

Chrysanthemum coronarium (Chrysanth): Zowel stengel als blad zijn eetbaar

Malva verticillata (Malve): het jonge blad in een lekkere en sierlijke salade: het ronde blad heeft een sierlijke, kroezende en dus extra knapperige bladrand

Portulaca oleracea (Postelein): De groene blaadjes kunnen als spinazie worden bereid

Campanula rapunculus (Rapunzelklokje): Al vanaf de Middeleeuwen een bekende rauwgroente, waarvan in herfst en winter als wortel in salades worden verwerkt; een beetje zoals radijs

Cleome gynandra (Snottebelletje): Het blad is rauw erg bitter, maar gekookt zachter en toch pittig

Centranthus macrocephalus: De bekende spoorbloem is eetbaar en nog lekker ook! Het blad doet aan veldsla denken, maar eigenlijk een tikje lekkerder door het lichte bittertje in de smaak. De bloemen kunnen ook rauw door de salade

Sedum reflexum (Tripmadam): Een vetplantje, die op een droog en zonnig plekje gedijt. In het voorjaar worden de jong groeitopjes geoogst: sappig, koel-vochtig en fris voor in een gemengde salade. Winterharde plant, mits niet te nat

Eryngium campestre (Veldmannentrouw): De wortels werden vroeger gekonfijt als snoepgoed en nog langer geleden werden de wortels als groente gegeten, met recht een "vergeten groente"

Mesembryanthemum crystallinum (IJskruid): Eten als spinazie en postelein of rauw in salades

Liefdeskruiden

Veel eeuwenoude kruidenremedies zijn inmiddels door de wetenschap gerechtvaardigd. Dit geldt (nog) niet voor een eigenschap van vele planten die onze voorouders goed kenden: namelijk het voorspellen, aantrekken en het behouden van een liefdespartner en het weer laten opvlammen van de passie in liefdesrelaties. Sinds de oudste tijden hebben mensen kruiden gebruikt als orakel om te voorspellen wanneer de levenspartner komt, wie het is en om zekerheid te krijgen omtrent het karakter van een toekomstige echtgenoot. Ook in het zichzelf aantrekkelijker maken voor een beoogde partner of het vaststellen van de datum van de bruiloft hadden kruiden een belangrijke rol.

Men dronk een liefdesdrank, droeg een amulet met liefdesgelukkruiden, men raakte (stiekem) de beoogde partner met een plant aan of sloeg zelfs de partner of het vee met een tak van een liefdesboom (berk, hazelaar, wilg) of liefdeskruid (rozemarijn, jeneverbes, bijvoet, salie of lavas) om de vruchtbaarheid te bevorderen. In de namen van enkele soorten herkennen we zelfs een oervorm van viagra: manskrachtwortel (lavas) standelkruid (gevlekte orchis) of ijzerhard (verbena).

En wat dacht je van de naam naloopkruid (heggenrank), waarvan plakjes wortel gedragen werden in de schoenen van een verlangend meisje. De aarde waarop een gewenste man had gelopen werd gebruikt om goudsbloem in te planten waardoor zijn liefde voor de plantster zou groeien. Een goudsbloemwortel in een violet zijden doekje gedragen op het lichaam door de man, maakte hem voor alle vrouwen aantrekkelijk.

Vlasbloemen samenbinden met negen van gestolen vlas gesponnen draden verzekerde de maker bemind te worden. Margrietten, sintjanskruid of een laurierblad onder het kussen of lijnzaad voor het slapen gaan op een heilige nacht, over het hoofd gestrooid met enkele toepasselijke spreuken, gaven een meisje een droom over haar toekomstige echtgenoot. Als ze valeriaan in haar mond deed en de partner van haar keuze kustte, zou zij zijn genegenheid verwerven. De man moet hiervoor een klein beetje salie onder de tong dragen. IJzerhard met gouden mes gesneden en gedragen in een amulet om de hals maakte een ieder geliefd. Maar dat kan natuurlijk ook komen omdat iemand die zich een gouden mes kan veroorloven sowieso al veelbegeerd is.

Klinkt dit allemaal als maar gekkigheid van vroeger? Ook nu gebruiken we nog wel liefdesplanten. Een oude gewoonte om zekerheid te krijgen over de liefde van een beoogde partner kennen de meeste mensen wel: het plukken van bloemblaadjes...hij houdt wel van me, hij houdt niet van me, hij houdt wel van me...etc.

Heden ten dage kennen we ook nog steeds een belangrijk zeldzaam kruid kracht toe: het klavertje vier. Vroeger werd klavertje vier gebruikt als 'naloopkruid'. Een vrouw moest proberen het klavertje vier stiekem in de schoen van de gewenste man te stoppen. Hij zou dan een niet te stuiten drang krijgen om haar te volgen. Wel moest ze dan binnen vier dagen zijn liefde voor zich zien te winnen. Minder kieskeurige vrouwen konden volstaan met een klavertje vier boven de deur te hangen. De eerste man die binnenkomt is de toekomstige echtgenoot.

Nog steeds bekend is ook de eeuwenoude traditie om rond Kerstmis/Yule maretak (beschermd) op te hangen om eronder elkaar het beste toe te wensen, maar ook om recht te hebben op een kus als men 'toevallig' er samen onder staat.

En ik zal het maar niet hebben over de kracht die we tegenwoordig toekennen aan de rode roos in de liefde...de enkele roos ter verovering, de flinke bos ter overtuiging en de rozenblaadjes in bad en bed ter verhoging van de romantiek.

Hieronder een lijstje met wat mogelijkheden voor de romantische tuinkabouters anno 2013. Baat het niet? Ach, dan schaadt het ook niet.....

- Om een partner aan te trekken zou je een klein zakje van linnen kunnen maken met daarin wat gedroogde liefdeskruiden als lavendel, karwijzaad, mirte, rozelaadjes, viooltjes en kardemom en deze om je hals of in je zak kunnen dragen. Je kunt het ook onder je kussen leggen.
- Je kunt ook gedroogde lavendel, rozelaadjes, heemstwortel, rozemarijn, appelbloesem branden op een stukje houtskool in een wierookbrander, terwijl je je liefdeswensen met de opstijgende rook laat meegaan. Een andere mogelijkheid is ze tot poeder stampen en je liefdeswensen uitspreken terwijl je ze met de wind laat meeblazen.

Opgelet:

Ik aanvaard op geen enkele wijze verantwoordelijkheid voor behaalde resultaten. Wees voorzichtig met wat je wenst...je zou het zo maar eens kunnen krijgen.

In de moestuin

In de groententuin:

- Oogsten van plukrijpe groenten zoals de vroege erwten, sla, radijzen,...
- Buiten zaaien en planten:
  - zaaien: kolen, rode bietjes, wortelen, witloof, sla, erwten, boontjes, radijs, knolrapen, pompoenen, courgettes, suikermais,...
  - planten van seldersoorten, uitplanten van prei, pompoenen, courgettes, tomaten,...
- Uitdunnen van de op rijen uitgezaaide groenten.
- Schoffelen en water geven
- Beschermen van de jonge koolgewassen tegen de vogels. Duiven en fazanten zijn verlekkerd op net geplante koolplantjes. Het meest effectieve beschermmiddel is om er netten over te spannen.

- De eitjes van het koolwitje verschijnen in juni op de onderzijde van de koolbladeren. Controleer af en toe of er groepjes gele eitjes te vinden zijn. Knijp ze plat of spuit met een milieuvriendelijk product op basis van pyrethrum. Afdekken met een vliesdoek is een alternatief waardoor de vlinders worden verhinderd om bij de kolen te komen. Het klein koolwitje veroorzaakt meer schade dan het groot koolwitje. Het wijfje van het grote koolwitje legt de eitjes in pakjes waardoor de rupsen bij elkaar zitten waardoor de schade beperkt blijft tot enkele planten per veld. Het klein koolwitje daarentegen legt slechts één geel, ovaal eitje per plant. De rupsen richten vooral schade aan in het hart van de plant.

- Vliesdoek kan ook nuttig zijn om de wortelvliegen weg te houden van onze wortelen. Vliesdoek beschermt het gewas niet alleen tegen insecten maar bewijst ook zijn nut tegen koude, stuifzand, storm en slagregens. Het maakt tevens klimaatbeïnvloeding en oogstvervroeging mogelijk. Vliesdoek reduceert verder ook grote en plotselinge temperatuurverschillen
- [Meer over het telen van groenten](#)

In de fruittuin:

- Aardbeien oogsten en de uitlopers verwijderen.
- Perziken, nectarines en pruimen mogen nu gesnoeid worden. Hoe sneller de snoeiwonden zich afdichten, hoe minder kans op een aantasting van loodglans.
- Pruimen uitdunnen om te voorkomen dat de takken onder het gewicht afbreken.
- Wachten met het uitdunnen van appels en peren tot na de junival.
- Fruitbomen die in containerpotten staan flink vertroetelen.
- [Meer over het kweken van fruit](#)

Filmpjes:

- [Duurzaam groenten kweken](#)
- [Teeltplan en bemesting](#)
- [Zaaien en planten](#)
- [Bonen zetten](#)
- [Kruiden in de moestuin](#)
- [Bijzondere tomaten](#)
- [Courgettes kweken](#)
- [Sla kweken](#)
- [Slakken bestrijden](#)
- [Fruitbomen snoeien](#)

In de kruidtuin:

- Blijf zorgen voor voldoende water en voeding
- Oogst volop om dichte planten te krijgen. Het overschot kun je drogen.
- [Meer over kruiden.](#)

Allemaal Beesjes: lelijkste beestjes top-10

Dit is mijn persoonlijke top-10 van dieren die het niet bepaald van hun uiterlijk moeten hebben. Gelukkig is er weinig kans dat je ze in de (moes)tuin tegenkomt.....

10. Stermol:

De neus van deze mol ziet er misschien niet zo aantrekkelijk uit, maar handig is hij zeker wel. De neus bevat duizenden sensoren die de mol helpen om te navigeren en om prooien op te sporen.

9. Matamata:

De MataMata oftewel "Kill Kill", is dankzij zijn lelijke lange nek vol met wratten een perfecte moordenaar. Zijn lelijke nek is een perfecte camouflage in de rotsige gebieden waar dit dier leeft.

8. Vampiervleermuis:

Naast zijn lelijke uiterlijk is deze vleermuis een échte vampier: hij houdt van het bloed van zoogdieren. 's Nachts zijn koeien, paarden, vogels en soms zelfs mensen de pineut. Met zijn scherpe tanden scheurt hij een stukje vlees weg en zuigt met zijn tong het bloed uit zijn prooi (echt pijn doet het overigens niet).

7. Neusaap:

Wij vinden de neus van deze aap misschien lelijk, maar deze aap gebruikt deze neus juist om geluiden te maken waar de vrouwtjes helemaal verliefd van worden.

6. Knobbelzwijn:
De naam zegt het al, dit beestje zit vol met wratten.

5. Vingerdier:
Het vingerdier leeft in Madagascar en heeft veel weg van een gremlin. Opvallend is hun heel sterk ontwikkelde middelvinger die ze gebruiken om in boomstammen naar insecten te graaien. En ze hebben er ook niet veel belang bij om er goed uit te zien, aangezien vingerdieren enkel 's nachts buiten komen.

4. Donderkop:
Een huid vol met bruine wratten en een gigantische bek maken dit toch wel één van de lelijkste en meest angstaanjagende vissen.

3. Naakte molrat:
Knaagdieren zijn al niet zo geliefd bij de meeste mensen en de naakte molrat zal door zijn uiterlijk niet meteen een uitzondering worden. Deze dieren leven onder de grond en hebben dus geen behoefte aan een goed zicht. En da's maar goed ook.....

2. Californische condor:
In de lucht is de Californische condor een heel opmerkelijk dier. Hij lijkt uiterst gracieus als hij boven de canyons en woestijnen van de Amerikaanse westkust vliegt. Van dichtbij oogt hij iets minder mooi. Zijn kale kop is echter heel handig voor een roofvogel. Zo zouden veren op zijn kop onder het bloed komen te zitten bij de jacht op grote prooien..

1. Blobvis:

Wat mij betreft de meest bizarre verschijning uit dit lijstje. Hij lijkt meer op een bol slijm dan op een vis. Maar in werkelijkheid is de blobvis een briljant concept. Hij leeft in heel diepe wateren en zijn puddingachtige lichaam maakt het mogelijk om ook in deze diepten - waar de druk enorm hoog is - te blijven drijven.

Allemaal Beesjes: bijzondere portretten van de mier

De Russische fotograaf Andrey Pavlov (what's in a name) zet niet-alledaagse modellen voor zijn lens. Zonder ook maar met één vinger naar Photoshop of andere beeldbewerkingssoftware te wijzen, is hij er - na massa's minuten geduld - in geslaagd om mieren zodanig te porren dat dat de fraaiste staaltjes van portretten oplevert. Zou het écht waar zijn? Hoe dan ook, het zijn geweldige plaatjes en ik wil ze jullie niet onthouden!

Fotoalbums

In de vorm van [diashows](#) kun je hier zien wat er in De Hof zoal bloeit, hoe de Hof der Zoetheid verandert van een kale vlakte in een ware jungle en hoe de Keukenhof zich (eindelijk!) ontwikkelt. Je kunt er ook zien wie er in mijn tuinen op bezoek komen en zelfs Tuinkabouter's vakantieplaatjes bekijken. Dan zijn er nog de fotoalbums van tuinen die ik heb bezocht.

Het logboek

Er gebeurt weer vanalles in mijn tuinen en eromheen. Het [logboek](#) is dan ook goed gevuld.

Zaden-aanbod

Ik bied veel soorten zaden aan. Er zitten er vast wel bij die je wil hebben. Je kunt ze vinden in de [zadenlijsten](#)!

Help!

Kom je tijdens het wandelen door mijn website een link tegen die het niet doet? Staat er informatie op die je niet duidelijk geformuleerd vindt? Heb je ideeën voor nieuwe onderwerpen? Laat het me weten!

De beste reclame is mond-op-mond reclame. Ik zou het erg op prijs stellen als je me een beetje op weg helpt en de mensen in je omgeving wijst op mijn site, zadenaanbod en nieuwsbrief! Ook als je andere ideeën hebt over het promoten van Tuinkabouter, hoor ik het graag van je...